

Проект “Людська пам'ять не вмирає”

Вид роботи: авторський проект

Автор проекту: Четвертак Т.Л., заступник директора з НВР

Новомиколаївської ЗШ І-ІІІ ступенів Мелітопольської районної ради

Новомиколаївка, 2020

Проект «Людська пам'ять не вмирає»

**«Кожна людина – це центр світу,
і світ тим цінний,
що він наповнений такими центрами»**

Е. Канетті

Мета:

сприяти вивченню трагічної історії єврейського народу через призму вивчення трагічних подій Голокосту в Україні в роки Другої світової війни;

- виховувати толерантність, прагнення зробити щось корисне для збереження історичної пам'яті у молодого покоління;

Завдання:

- розширити знання про Голокост в Україні та на території Мелітопольського району Запорізької області;
- формування національної самосвідомості, демократичних цінностей, поняття про права людини, зокрема права на життя;
- розвиток високого духу патріотизму, вірності своїй ідеї, збереження почуття власної гідності;
- попередити упередження, ксенофобію та антисемітизм
- сприяти критичному мисленню сучасних учнів

Тематичний напрям: історико-краєзнавчий

Методи реалізації: пошукова робота, практична робота, історичні дослідження. робота з історичними джерелами, порівняльний, описовий, аналіз, синтез, інтерв'ювання; використання інтернетресурсів.

Вид проекту: індивідуально-груповий

Навчальні цілі та очікувані результати реалізації проекту: розвиток в учнів загальнолюдських цінностей, національної гордості, культури міжнародних відносин, морально-психологічних якостей громадянина-патріота; сприяти єднанню українського суспільства, громадянського миру і злагоди.

Актуальність проекту: сучасний світ надзвичайно жорстокий, непередбачуваний тому вивчення трагічних сторінок єврейської історії дуже важливо для учнів середньої і старшої ланки, щоб виховати Людину. Людину, яка керується загальнолюдськими цінностями, володіє критичним мисленням, відповідає за своє рішення, дії та вчинки, самостійна у виборі та прийнятті рішення, здатна до здійснення моральних вчинків і збереження почуття власної гідності, здатна відчувати себе одночасно громадянином як своєї країни, так і світу.

Етапи реалізації

проекту

I етап (підготовчий)

1. Ознайомлення учнів з метою та завданнями проведення проекту
2. Пошук і визначення теми проекту, її актуальність.
3. Розробка сценарію всієї діяльності учасників з визначенням їх функцій.

II етап. Діяльнісний

1. Формування і розподіл обов'язків серед учнів, створення мікрогруп для виконання запланованої роботи.
2. Вивчення та представлення тематичних експозицій виставки про Голокост.
3. Дослідження світлин про події Голокосту. Самостійна робота учасників проекту над поставленим завданням опрацювати банери:
 - «Ті яких я втратив (Голокост)»
 - «Бабин Яр»
4. Дослідження подій Голокосту на Мелітопольщині
5. Поетапні обговорення отриманої інформації в мікрогрупах.
6. Корекція роботи вчителем.

III етап. Презентаційний

1. Оформлення результатів проекту.
2. Висвітлення подій в медіа.

Виконавці : учні 7, 8 класу

Вік: 12-15 років

Керівник проекту: заступник директора з навчально-виховної роботи Новомиколаївської загальноосвітньої школи I-III ступенів Мелітопольської районної ради Запорізької області Четвертак Т.Л. Термін реалізації: довготривалий

Термін реалізації: довготривалий

Вступ

**«В сирій землі присипані, не в гробі,
Всі впереміш, без будь-яких познак,
Тут, може, вбиті в матерній утробі
Нові Ейнштейн, Спіноза, Пастернак.
Цвіт найдорожчий страдниці України
Разом з євреями отут упав...»**

Дмитро Паламарчук

27 січня у світі відзначається Міжнародний день пам'яті жертв Голокосту. Україна на державному рівні вшановує жертв трагедії з 2012 року. Генеральна асамблея ООН прийняла 1 листопада 2005 року Резолюцію № 60/7, у якій говориться, що «Голокост, який привів до знищення однієї третини євреїв і незліченної кількості представників інших національностей, буде завжди слугувати всім людям пересторогою про небезпеки, які приховують у собі ненависть, фанатизм, расизм та упередження...». Саме цей документ оголосив Днем пам'яті жертв Голокосту 27 січня. В цей день в 1945 році війська 1-го українського фронту увійшли до нацистського табору смерті Аушвіц. Цей табір став у сучасному світі символом нацистських злочинів.

Голокост, Шоа – переслідування та масове винищення нацистами євреїв під час Другої світової війни. Жертв знищували лише за етнічну приналежність.

Нацистська расова політика базувалася на дискримінаційних заходах, що з часом переросли у масові страти. План «остаточного вирішення єврейського питання» зазнавав змін у процесі краху нацистського «бліцкригу» в СРСР. Перспективи переселення євреїв у певну місцевість (на територію Польщі – район Кракова, на Мадагаскар чи за Уральські гори) з розгортанням подій Другої світової війни виявилися примарними. Нацисти вдалися до терору. Голокост євреїв на окупованій нацистами території СРСР відрізнявся від подібних заходів у Європі. Там євреїв заганяли в гетто, з часом могли відправити до місць масових знищень у газових камерах. На українських землях більшість єврейського населення загинуло від куль у протитанкових ямах. Їх викопали ще за радянської влади військовополонені, місцеве населення чи самі жертви.

**Робота зі світлинами банерів виставки
«Український єврейський сімейний альбом»**

Учні діляться на п'ять мікрогруп.

Правила роботи в групах:

- говорити по черзі
- вислухати причини та висновки інших
- поважати думки кожного

Завдання для мікрогруп:

- дослідити і представити свої світлини;
- виступ «Моє ставлення до подій»;
- що відомо про Голокост в Мелітополі та Мелітопольському районі;
- актуальність уроків історії для сучасності

Банери «Ті, яких я втратив(Голокост)»

Ведучий

Це Голокост – всього одне лиш слово,
Та його сенс – пекучий болі жар,
Вбивали всіх!.. старого і малого,
І мало хто життя порятував.

Будь-яке переслідування та знущання над людиною - злочин, а коли йде знищення людей за національною ознакою – це геноцид. Тотального винищення в роки Другої світової війни зазнали євреї, яких розстрілювали та закатовували фашисти в концентраційних таборах. Голокосту - геноциду єврейської раси в роки Другої світової війни, піддалися понад 6 млн євреїв.

Учні розповідають та обговорюють світлини, неначе це сталося з ними самими. Всі учасники проекту коментують та висловлюють свої думки щодо представлених ситуацій.

Відповідають на питання:

- яка історія зі світлин найбільше вразила і чому?
- чи згодні з реакцією інших людей?
- чи можна було діяти інакше?
- які найкращі риси Людини ти можеш виховати в собі виходячи з цих історичних подій?

Мікрогрупа №1. Повідомлення та обговорення світлин учнями 7 класу.

Світлина Міни Смолянської. Світлино знято в Одесі, 1939 рік. Сини моєї сестри Рулії: Наум і Юхим. У 1947 році поїхала в Одесу, щоб знайти Рулію. Її сусід сказав мені, що вона була розстріляна німцями. Вчителька, їхня сусідка, взяла хлопчиків до себе, але хтось доніс на неї за переховування євреїв. Фашисти вигнали Наума і Юхима на вулицю

й наказали зняти одяг. Тоді вони побачили, що діти обрізані. Вони розвели вогонь і кинули хлопчиків у багаття.

Мікрогрупа №2. Повідомлення та обговорення світлин учнями 8 класу.

АМАЛІЯ ЛАУФЕР

Світлинку знято в Забіє 1938-року

Інтерв'юєр – Елла Левицька

Моя сестра Маріам та її чоловік Девід Штейн. Це була копія їхнього весільного портрету, що належала моїй матері. Вона жила в маленькому селі Забіє і не евакуювалася в час війни. Пізніше ми з'ясували, що коли німці прийшли в Забіє, вони розстріляли всіх євреїв села, в тому числі і мою сестру, її чоловіка та їхнього 11-місячного сина.

Банери «Бабин Яр»

Ведуча.

Трагедія Бабиного Яру та інші події Голокосту, масові вбивства, знецінення людського життя вплинули на загальну атмосферу в українському суспільстві, позначились на багатьох подіях історії України. Із шести мільйонів європейських євреїв, знищених нацистами та їх поплічниками у ході «остаточного вирішення єврейського питання», близько 1,5 мільйона були українськими євреями.

Мікрогрупа №3. Повідомлення та обговорення світлин учнями 7 класу.

ЕВАДІЙ РУБАЛЬСЬКИЙ

Світлинку знято в Києві 1923 року

Інтерв'юєр – Елла Левицька

Моя сестра Шива Рибальська у віці двох років. У 1941 році я був на фронті, тим часом як моя бабуся і дідусь, мати і сестра залишилися в Києві. Мій дід вважав, що німці будуть переслідувати комуністів, а не євреїв. Вони залишилися, 29 вересня 1941 року вийшов наказ коменданта відправити всіх у Бабин Яр.

Мікрогрупа №4. Повідомлення та обговорення світлин учнями 7 класу.

ІЮХИМ КАДАНСЬКИЙ

Світлина знято в Києві у 1939 р.

Інтерв'юер – невідомо

Моя двоюрідна бабуся Оля Шкуровіч, дочка сестри моєї бабусі Лея. вони були релігійною сім'єю: Оля була однією з восьмерих дітей. Вона була глухонімою. В час війни, коли інша частина її сім'ї евакуювалася, Оля відмовилася їхати. Вона залишилася в Києві і була вбита в Бабиному Яру.

Мікрогрупа №5. Учні 8 класу вивчили та дослідили питання Голокосту в Мелітопольському районі.

Питання до цієї групи і всіх: «Як би я поступив в такій ситуації?»

Повідомлення учня групи.

Дані Мелітопольського міського краєзнавчого музею.

Біля міста Мелітополя був свій Бабин Яр – «Рів смерті» – між селами Костянтинівка і Вознесенка в 5 км від міста. 11 жовтня 1941 року в «Рові смерті» було розстріляно 2 тис. євреїв, в т.ч. 1220 жінок та дітей. Розстріли продовжувались весь період окупації.

Діти, які загинули у "Рові смерті" поблизу Костянтинівки

Розстріляні онуки Меєра Ізраїлевича Хаймовича

Мар"яночка Піддубна, розстріляна разом з матір"ю

Броня Нудельман з братом Павликом. Дівчинці вдалося дивом врятуватися, хлопчик загинув разом з матір'ю.

Ведучий.

Допомога євреям в окупованій Україні найчастіше каралася смертю самого рятівника і всієї його сім'ї. Та все ж люди ризикували. І, як символ вдячності, єврейський народ ініціював почесне звання для таких людей – Праведник народів світу.

Праведник народів світу — це офіційне звання, що присуджується Меморіалом Яд Вашем від імені держави Ізраїль і єврейського народу, тим неєвреям, які ризикували своїм життям заради порятунку євреїв в період Голокосту. За статистикою Яд Вашем на 1 січня 2019 р. в світі 27362 Праведника народів світу, Україна знаходиться на четвертому місці – 2634. Праведники народів світу є і в Мелітополі — це Віра Дмитрівна Земцева (1910-1993) та Алла Іванівна Єсипенко (1930 р.н.). В роки окупації Мелітополя нацистами, ризикуючи своїм життям, вони переховували в своєму будинку єврейську дівчинку – Жанну Ципарську.

Повідомлення учня.

Праведники світу Астраханка. Мелітопольський район.

Дані з газети Мелітопольские ведомости, 2 мая 2019. Кореспондент Валерия Вовк.

Согласно данным на 1 января 2017, на Украине 2 573 человек, удостоились звания Праведников народов мира[8][9].

В Мелітопольском районе именами праведниц называли сквер

Сегодня в Астраханке Мелітопольского района был открыт сквер имени праведниц народов мира Феодосии Басаевой и Марии Панкратовой.

На мероприятии присутствовали школьники, а также почетные гости - глава Мелітопольской райгосадминистрации Сергей Селевич, глава Мелітопольского райсовета Александр Мордик и гости из Израиля – участники Дней Израиля и еврейской культуры в интеркультурной Мелітопольщине.

Мария Панкратова и Феодосия Басаева в далеком 1942 г. под страхом смерти приютили у себя двух еврейских девочек-сирот, беженек из Донецка. Два года они жили в семье, ели-пили вместе со всеми. А в 1944 г. вернулись на родину, но спасительниц не забывали. А в 2007 г. двум отважным женщинам было присвоено звание праведниц народов мира.

Решение увековечить для потомков память матери и дочери, совершивших истинный подвиг, было принято на одной из сессий Астраханского сельского совета. Как рассказал глава сельсовета Николай Григорьев, на это из местного бюджета было выделено 600 тыс. грн.

Сейчас сквер все еще на стадии благоустройства. Здесь уже установлено несколько лавочек и урн, детские качели, оборудован фонтан с подсветкой. Впереди еще работы, замечает Николай Анатольевич, но это уже не тот поросший травой пустырь, каким это место было до благоустройства.

Кроме того, при содействии председателя Ассоциации журналистов Мелитополя Михаила Кумока на территории сквера установлен памятник Марии Панкратовой и Феодосии Басаевой. Безвозмездную помощь в его изготовлении оказали также мелитопольцы Алексей Булгаков и Вадим Станчев. И пусть памятник посвящен двум конкретным женщинам, но символизирует дань памяти всем праведникам и всем погибшим евреям.

Памятник представляет собой камень с мемориальной доской на нем (Див.фото ??? А все потому, что у еврейского народа не принято считать Бога на вид подобным человеку, отчего и различные памятные знаки не являются визуализацией человеческих форм. Камень был взят из разоренного кургана недалеко от села Терпенье Мелитопольского района. Исходя из того, как он выглядит и как его доставали, М. Кумок предполагает, что взят он из могилы древнего вождя, то бишь это и был ранее погребальный камень.

Его торжественное открытие также состоялось сегодня. Еще один подобный памятный знак сегодня же открыт и в Константиновке Мелитопольского района.

Ці святі

жінки.

Вклоняємося низько до землі....

TRANS HISTORY

A project by centropa

Почесна грамота та звання Праведників народів світу

TRANS HISTORY

A project by centropa

**"Почетная Грамота. Сим утверждает-
ется, что на заседании комиссии по
присвоению звания Праведника
народов мира, созданной при наци-
ональном институте памяти катастро-
фы и героизма Яд-Вашем, от
30.IV.2007 на основе представлен-
ных свидетельств решено удосто-
ить МАРИЮ ПАНКРАТОВУ и ее дочь
ФЕОДОСИЮ БАСАЕВУ, которые в
годы фашистской оккупации риско-
вали своей жизнью ради спасения
преследуемых евреев, звания Пра-
ведников мира и наградить меда-
лью Праведников народов мира. Их
имена будут высечены на Стене
почета в Аллее праведников Яд-Ва-
шем. Иерусалим, Израиль.
21.V.2007".**

Врятована Лідія Золотаревська разом з Олександрєю Паскаловою, онукою

TRANS HISTORY

A project by centropa

Марії Панкратової і дочкою Феодосії Басасвої (Рудометкиної). В 2007 році Олександра Паскалова, як спадкоємиця, отримала Почесну грамоту та медаль Праведників народів світу.

Висновок. Проект є постійно діючим, що дає змогу закріпити та корегувати отримані результати; викликав зацікавленість серед учнів, батьків, громадськості. Роботу над проектом буде продовжено, доцільно поширювати свій досвід.

Висвітлено в ЗМІ, зібраний матеріал про місцеві події Голокосту та вшанування Праведників миру в нашому краї передали до шкільного музею

